

CONCURSUL ȘCOLAR NAȚIONAL DE COMPETENȚĂ ȘI PERFORMANȚĂ COMPER
EDIȚIA 2016-2017 / ETAPA NAȚIONALĂ – 25-26 MAI 2017
COMPER – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, CLASA a V-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de 120 de minute.

Citește cu atenție textele care urmează, apoi bifează răspunsul corect la întrebările propuse

A. *De ce nu este acoperită Luna cu apă, precum Terra? Problema este că Luna nu are destulă gravitație. Vântul solar răscolește constant Luna, spulberând particulele de praf și aruncându-le în spațiu. Orice depozit de apă ar fi purtat de vântul solar departe de Lună, în spațiu. Dacă ar fi avut mai multă gravitație, Luna ar fi fost capabilă să rețină apa, precum Terra. Dar ar putea fi, totuși, câteva puncte pe suprafața Lunii unde apa să existe încă. Craterelor lunare de la cei doi poli ai Lunii, care se află în zone veșnic întunecate. Lumina de la Soare nu ajunge niciodată la baza acestor cratere, așa încât nu sunt șanse ca apa să fie spulberată. Este posibil ca în aceste cratere să existe uriașe depozite de gheață, chiar la suprafață.*

Nava Clementine a NASA a orbitat Luna în 1994, cartografiind-o cu mare atenție, în căutarea apei. A transmis semnale radio în interiorul acelor cratere veșnic întunecate. Reflecția recepționată a acestora a indicat faptul că există gheață la baza acelor cratere. Dovezile nu au fost fără tăgadă, însă acesta a însemnat un pas înainte. NASA a trimis o a doua navă, Lunar Prospector, în 1998, cu instrumente perfecționate, pentru a continua căutarea apei. Lunar Prospector a găsit dovada existenței unor mari depozite de hidrogen la Polul Sud al Lunii. Acest hidrogen este probabil blocat, acoperit cu apă. Când Lunar Prospector a rămas fără combustibil, s-a prăbușit controlat într-unul dintre craterelor de la Polul Sud al Lunii. Astronomii au sperat să vadă o plapumă de apă ejectată de impact, însă ... nu a fost nimic de genul acesta. Fie acolo nu exista apă, fie nu era destulă apă pentru a fi vizibilă în plapumă de material.

(<http://planetariubm.ro>, *Poveștile cerului. Sistemul Solar. Numai de bine despre Lună!*)

B. — *De ce-ai furat calul băiatului? îl întrebă luna pe pitic, și mii de stele, în jurul ei, începură să se rotească ușor, făcând să se legene stuful din marginea Dunării. Du-te și adu-l aici pe băiat! Vreau să-i arăt cel mai frumos lucru, fiindcă el le-a salvat pe lebede, surorile mele.*

Auzind-o, băiatul își trase hainele pe el, încălță bocancii, își puse șapca și ieși în pridvor. În câmpie, zăpezile pieriseră, iar pe Dunăre, două turme de capre băteau cu frunțile în gheață. Piticul veni, ținând calul de căpăstru și îngenunche pe ultima treaptă a scării, lângă cele patru luntre pe care le scosese din adăpost și le reparase cu o zi înainte bunicul băiatului.

— *Domnule, spuse el, am ordin să mergi cu noi, să-ți arătăm de unde vine primăvara.*

— *Sunt gata, spuse băiatul și se urcă în șaua sub care ținea ascunse coperțile abecedarului. [...]*

Băiatul răsese, apoi calul lui zbură spre grind și acolo el se înclină în fața lunii și ea-și flutură părul blond, lung până la coapse, și-ntinzând mâna, îl mângâie pe obraji. Stelele, vreo două mii, sau mai multe, se mișcară, sunându-și cerceii de cleștar, și el se găsi dintr-o dată în mijlocul lor, și ele începură să cânte un cântec minunat, și steaua lui verde, aceea cu care vorbea în fiecare seară, înainte de culcare, i se așeză pe umeri și-i spuse:

— *Tu ești prietenul meu, dar nu știu cum te cheamă.*

— *Bănică, răspunse băiatul, dar nu mai avu timp să-i spună și altceva, fiindcă luna întinse brațele și porni, în zbor, spre valea cu migdali și smochini, și ei toți trebuiră s-o urmeze.*

Și pe unde treceau, gheața se rupea, stuful se ridica și începea să se legene și de sub frunzele vechi se deștepta iarba.

(Fănuș Neagu, *Covorul violet*)

- C. *Noapte, tu ești sclava neagră a veciei, iară eu
Sunt regină. De pe tronul întunericului tău,
Revărs valuri de lumină; ș-un popor întreg de stele
Furnică-n razele mele.*

*Fără mine, neștiută, vecinic ai fi pribegit,
Ca un ghem de întuneric dat de-a dura-n nesfârșit.
Umilită, pleacă-ți fruntea și-naintea mea te-nchină.
Noapte, sunt a ta regină.*

(Al. Vlahuță, *Luna*)

STANDARD

1. Conform informațiilor prezentate în textul A, Luna ar putea să rețină apă, numai dacă:
  - a. ar avea mai puține cratere;
  - b. ar fi mai aproape de planeta Venus;
  - c. ar fi mai aproape de Terra;
  - d. ar avea mai multă gravitație.
2. Prima și a doua replică din textul B sunt rostite de:
  - a. lună;
  - b. un pitic;
  - c. lună, respectiv un pitic;
  - d. lună, respectiv o stea.
3. Scopul călătoriei la care se face referire în dialogul dintre Bănică și pitic, personajele din textul B, este:
  - a. cunoașterea locului de unde vine primăvara;
  - b. întâlnirea cu stelele;
  - c. întâlnirea cu luna;
  - d. găsirea abecedarului.
4. În textul C, o structură care face referire la spațiul ceresc este:
  - a. *vecinic ai fi pribegit*;
  - b. *un popor întreg de stele*;
  - c. *sunt a ta regină*;
  - d. *Umilită, pleacă-ți fruntea*.
5. Se dă următoarea secvență din textul A: *Craterile lunare de la cei doi poli ai Lunii, care se află în zone veșnic întunecate*. Numărul cuvintelor cu diftong este:
  - a. cinci;
  - b. patru;
  - c. trei;
  - d. doi.
6. Se dă următoarea secvență din textul B: *Băiatul râse, apoi calul lui zbură spre grind și acolo el se înclină în fața lunii și ea-și flutură părul blond, lung până la coapse, și-ntinzând mâna, îl mângâie pe obraji*. Verbele subliniate se află, în ordine, la următoarele timpuri:
  - a. perfect simplu, prezent;
  - b. perfect simplu, perfect simplu;
  - c. prezent, prezent;
  - d. perfect simplu, imperfect.

7. În ultimul enunț din textul **B** există:
- numai substantive articulate cu articol hotărât;
  - atât substantive articulate cu articol hotărât, cât și substantive nearticulate;
  - numai substantive nearticulate;
  - atât substantive articulate cu articol hotărât, cât și substantive articulate cu articol nehotărât.
8. Substantivul subliniat în secvența: *În câmpie, zăpezile pieriseră* are funcția sintactică de:
- subiect;
  - atribut;
  - complement;
  - nume predicativ.
9. Pronumele personal din secvența: *Fără mine, neștiută, vecinic ai fi pribegit* este corect analizat în varianta de răspuns:
- formă neaccentuată, complement, caz dativ;
  - formă accentuată, complement, caz acuzativ;
  - formă neaccentuată, complement, caz acuzativ;
  - formă accentuată, complement, caz dativ;
10. Adjectivul subliniat în secvența: *Nava Clementine a NASA a orbitat Luna în 1994, cartografiind-o cu mare atenție* se află în cazul:
- nominativ;
  - genitiv;
  - dativ;
  - acuzativ.
11. Forma de genitiv a substantivului subliniat în secvența: *Băiatul râse, apoi calul lui zbură spre grind* apare în varianta de răspuns:
- Du-te și adu-l aici pe băiat.*
  - De ce-ai furat calul băiatului?*
  - Auzind-o, băiatul își trase hainele pe el.*
  - Bănică, răspunse băiatul.*
12. Forma accentuată corespunzătoare a pronumelui personal subliniat în structura *auzind-o* este:
- pe ea;
  - ea;
  - ei;
  - i.
13. Forma corectă pentru modul indicativ, timpul mai-mult-ca-perfect (păstrând persoana și numărul) a verbului subliniat în secvența: *Vreau să-i arăt cel mai frumos lucru* apare în varianta de răspuns:
- arătase;
  - arătam;
  - arătasem;
  - arătai.

- 14.** Epitetul din secvența: *Revărs valuri de lumină* sugerează:
- strălucirea luminii solare;
  - apropierea furtunii;
  - luminozitatea fulgerelor;
  - lumina selenară.
- 15.** Comparația din secvența: *Fără mine, neștiută, vecinic ai fi pribegit./ Ca un ghem de întuneric dat de-a dura-n nesfârșit:*
- sugerează monotonia nopții dată de lipsa luminii lunii;
  - crează impresia de acumulare;
  - accentuează frumusețea peisajului nocturn;
  - subliniază intensitatea sentimentelor autorului.
- 16.** Prima figură de stil care apare în secvența: *... luna întinse brațele și porni, în zbor, spre valea cu migdali și smochini, și ei toți trebură s-o urmeze.* este:
- epitetul;
  - comparația;
  - personificarea;
  - repetiția.

EXCELENȚĂ

- 17.** Structura subliniată în secvența selectată din textul B: *Vreau să-i arăt cel mai frumos lucru poate fi înlocuită cu:*
- de unde vine primăvara;*
  - gheața se rupea;*
  - frunzele vechi;*
  - se deștepta iarba.*
- 18.** Textele date au în comun:
- ilustrarea unor aspecte legate de spațiul ceresc;
  - transferul realității în ficțiune;
  - legătura dintre autor și personajele create;
  - descrierea unei zile de primăvară.

CONCURSUL ȘCOLAR NAȚIONAL DE COMPETENȚĂ ȘI PERFORMANȚĂ COMPER
EDIȚIA 2016-2017 / ETAPA NAȚIONALĂ – 25-26 MAI 2017
COMPER – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, CLASA a V-a

BAREM DE CORECTARE:

ITEM	RĂSPUNS	PUNCTAJ
1	d	5
2	c	5
3	a	5
4	b	5
5	b	5
6	b	5
7	a	5
8	a	5
9	b	5
10	d	5
11	b	5
12	a	5
13	c	5
14	d	5
15	a	5
16	c	5
17	a	10
18	a	10